

مبانی و آثار تعلیق در عقد

ایوب زارع^۱، محمد زارع^۲، مهدی مفتاحی^۳

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی واحد صفاشهر، ایران

^۲ دانشجوی دکترای حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز، ایران

^۳ مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد صفاشهر

چکیده

از مهم‌ترین دلایل اشخاصی که معتقد به عدم صحت عقد معلق می‌باشند عدم تنجیز در آن می‌باشد و استدلال می‌کنند عقدی که منجز نیست در آن انشاء کنند قصد جازم در انشاء ندارد و به دلیل فقدان قصد (گروهی از فقدان رضا صحبت می‌کنند) عقد باطل است؛ و این عقیده‌ی بسیاری از فقها می‌باشد. قانون‌گذار به صراحت عقد معلق را صحیح دانسته است. حقوقدانان عقد معلق را به عقد معلق با تعلیق در انشاء و تعلیق در منشأ تقسیم کرده‌اند و فقط تعلیق در انشاء را به لحاظ عدم وجود قصد جازم باطل دانسته‌اند. فقها و حقوقدانان تعاریف مختلفی از تعلیق یا به‌طور خاص عقد معلق ارائه کرده‌اند که تفاوت‌های ظریفی در آن‌ها به چشم می‌خورد. فقهایی که رأی بر بطلان عقد معلق داده‌اند، در حقیقت ساختمان حقوقی چنین عقدی را بر پایه‌ای نادرست بنانهاده‌اند که پی‌ریزی چنین بنایی در تعاریف پیشنهادی آن‌ها کاملاً مشهود است. تعلیق در واقع ترتیب امری است غیر موجود، بر امر موجود برخی از فقها تعلیق در عقد معلق را تعلیق در انشاء می‌دانند و به همین دلیل حکم به بطلان عقد داده‌اند. گرچه اشکالات گروهی از فقها در عقد معلق مبنی بر تفکیک سبب و انشاء از مسبب (منشأ) را مرتفع می‌سازد ولی، این منشأ یا مقتضای عقد است که معلق گردیده نه اثر عقد، قانون مدنی ایران، تعریف بسیار دقیقی از عقد معلق ارائه می‌دهد به نحوی که با اندکی تأمل در آن، معظم احکام مترتب بر چنین عقدی قابل استخراج است. در این مقاله به دنبال بررسی مبانی و آثار تعلیق در عقد می‌باشیم.

واژه‌های کلیدی: عقد معلق، مبانی، آثار تعلیق در عقد، بطلان.

مطالعات علوم سیاسی، حقوق و فقه

دوره ۴، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۷، صفحات ۸۰-۷۰